

Mihaela Dobos

TEME RECAPITULATIVE

Limba și literatura română

Clasa a V-a

EDITURA PARALELA 45

Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programa școlară pentru limba și literatura română, aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017.

Redactare: Mihaela Cosma, Ionuț Burcioiu

Tehnoredactare: Mihail Vlad

Pregătire de tipar: Marius Badea

Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DOBOS, MIHAELA

Teme recapitulative : limba și literatura română : clasa

a V-a / Mihaela Doboș. - Pitești : Paralela 45, 2021

ISBN 978-973-47-3342-2

811.135.1

Credite foto

Imaginiile a căror sursă nu a fost menționată au fost preluate de pe Shutterstock: pp. 8, 12, 14, 19, 22, 23, 29, 30, 33, 36, 40, 43, 50, 51, 55, 56, 61, 62, 68, 71, 74, 75, 81, 82, 85, 87, 89, 90, 98, 100, 103, 104, 109, 110, 117, 119, 122, 129, 132 și Wikimedia Commons: 14, 45, 63, 112, 124, 131.

Cele două imagini de la pagina 138 sunt publicate cu sprijinul Vladimir Nabokov Estate, prin intermediul The Wylie Agency.

Copyright © Editura Paralela 45, 2021

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparalela45.ro

Cuvânt-înainte

Dragi elevi, fiecare zi petrecută la școală – fie în sala de clasă, fie acasă, în clasa virtuală – înseamnă o cărămidă adăugată la clădirea ființei și a viitorului vostru. Poate că nu vă dați seama de acest lucru, dar fiecare joc, fiecare discuție cu profesorii și colegii voștri, fiecare carte citită, fiecare filmulet vizionat, fiecare explicație primită de la părinti și fiecare test dat vă pregătesc pentru un „mâine” mai apropiat sau mai îndepărtat. Noi, adulții, am parcurs deja acest drum și stim că el are atât poteci bătătorite, cât și momente când nu știi pe unde să o apuci, căutând un luminiș despre care știi sigur că există. Dintre toate disciplinele studiate la școală, limba și literatura română este, sunt sigură, cea mai prietenosă și cea mai puțin „didactică”, pentru că e gândită ca un teritoriu în care vă întâlniți cu povestea, cu imaginația voastră și a autorilor pe care îi citiți, cu eroii voștri preferați, cu cuvintele care vă ajută să fiți convingători atunci când vorbiți sau când scrieți, cu logica unor structuri gramaticale grație căroră înțelegeți tot ce învățați la matematică, la biologie, la geografie, la limbi străine etc.

Seria de cărți pe care cu bucurie am alcătuit-o pentru voi – **Teme recapitulative V, VI, VII** – este oglindirea practică a acestor convingeri. Fiecare volum dezvoltă **zece teme derivate** din tema generală a anului de studiu, aşa cum este prevăzută de programa școlară, după cum urmează:

- **Clasa a V-a:** „Eu și universul meu familiar” – teme derivate propuse: *Arată-ne cine ești!, Scamatorii, Tărâmurile imaginației, În familia mea, Descopăr lumea jucându-mă, Tu ești modelul meu!, Darul prieteniei, Mireasma sărbătorii, Drumuri către carte, Tu cum vezi natura?*
- **Clasa a VI-a:** „Eu și lumea din jurul meu” – teme derivate propuse: *Noi și ceilalți, Vorbind cu natura, Portrete, Oamenii din jurul meu, Miraje, Rivalități, Sentimente, Întâlnire cu necunoscutul, Tânările, Poveștile artei*
- **Clasa a VII-a:** „Orizonturile lumii și ale cunoașterii” – teme derivate propuse: *Tărâmuri și minuni, Responsabilitatea, Emoțiile, În bibliotecă, Privind natura, Să comunicăm!, Taina obârșilor, Încercările adolescenței, Pe scenă, Zei și oameni*

Veți găsi în aceste volume nenumărate prilejuri de a vă juca și de a vă lua la întrecere, de a descoperi texte cunoscute și îndrăgite, dar și altele noi, din literatura română și din alte literaturi; veți avea ocazia să analizați și să comparați zeci de imagini care completează comunicarea prin cuvânt și care vă îndeamnă să vă doriți și afla mai multe; veți putea să vă verificați atenția și creativitatea prin teste diverse urmate de răspunsuri edificatoare; veți întâlni grafice, hărți, capturi de ecran, benzi desenate, interviuri, articole de dicționar, jurnale, scrisori, știri, postări de pe internet etc., iar inserarea lor în diverse situații de învățare va avea ca finalitate succesul vostru la școală și la examene.

Stimați colegi și părinți, fiecare unitate tematică este deschisă cu un set generos de **Exerciții de sistematizare și consolidare** (peste 30) organizate în jurul unui text din arealul temei (*Să citim cu atenție textul!*), care invită la înțelegerea lui treptată (*Să înțelegem textul!*), la descoperirea sensurilor și la valorificarea diverselor aspecte specifice comunicării literare și nonliterare (*Să explorăm textul!*); utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii române în procesul comunicării este vizată prin aplicațiile din segmentele *Vocabular, variație stilistică, forme corecte; Ortografe, ortoepie, punctuație; Gramatică*; în final, copiii sunt invitați să compare textul cu un altul având aceeași temă, dar abordată cu alte mijloace sau

din altă perspectivă (*Să comparăm texte!*), respectiv *Să privească dincolo de text!*, pentru a-i modela sugestiile prin sarcini de lucru diverse și interesante. Corectitudinea răspunsurilor poate fi verificată prin consultarea capitolul de la finalul fiecărui volum, ***Soluții și sugestii de răspuns.***

Partea a II-a a fiecărei unități tematice este dedicată **Evaluării competențelor**, fiind gândită pe **patru module** – *Receptarea textului scris, Limbă și comunicare, Redactarea textului scris, Comunicarea orală* – care cuprind teste și probe de evaluare cu itemi adecvați fiecărui domeniu de conținut menționat, la care se adaugă, transversal, itemi vizând competența interculturală. Fiecare test are alocate 100 de puncte, iar rezolvarea lui este calibrată pentru 50 de minute (în cazul testelor axate pe receptarea textului scris, respectiv pe redactarea textului scris) și pentru 30 de minute (testele de limbă și comunicare). Probele/testele gândite pentru evaluarea comunicării orale au alocate câte 3 – 5 minute (clasa a V-a și clasa a VI-a)/ 5 – 7 minute (clasa a VII-a), cu 10 minute pentru pregătirea răspunsului. Noutatea absolută și, eventual, utilitatea imediată a acestor teste vine din organizarea și conceperea lor în spiritul noului model de subiect pentru Evaluarea Națională (care asimilează formatul evaluării susținute de elevi către finalul clasei a VI-a), cu respectarea programei școlare a fiecărei clase și, implicit, a competențelor și a nivelului de dezvoltare specific vârstei elevilor. Propunerea mea răspunde necesității de a adapta treptat instrumentele de evaluare exersate de-a lungul claselor V-VII la „tabloul”, la tipicul și la standardele evaluării de la finalul ciclului gimnazial, astfel încât obișnuințele lucrului de la clasă să se convertească fireșc în rezultatele obținute la evaluarea externă de la finalul ciclului gimnazial. Pe lângă aceasta, am considerat că evaluarea comunicării orale, urmată sau nu de notă – chiar dacă nu este cuprinsă în vreo formă de examen din timpul gimnaziului – este indispensabilă formării coerente și firești a competențelor specifice disciplinei pe care o predăm.

Textele alese sunt deopotrivă atractive și utile pentru construirea, zi de zi, a culturii generale a copilului și pentru formarea de la sine a deprinderilor de lectură. Toate exercițiile de sistematizare și consolidare (10 seturi în fiecare volum), precum și testele/probele de evaluare (40 în fiecare volum) sunt urmate de soluții și de sugestii de răspuns, prezentate narativ sau tabelar. Nu în cele din urmă, talentul și creativitatea redactorilor și a graficienilor se văd cu prisosință în aspectul ludic, prietenos și ofertant al volumelor.

Autoarea

I. Exerciții de sistematizare și consolidare

Să citim cu atenție textul!

Noaptea, când totul era mai profund, mai misterios, el auzea Chemarea – Vocea ce-l atrăgea fără încetare, chiar din inima pădurii.

Într-o noapte, se trezi dintr-odată: era agitat, cu blana zbârlită, cu ochii strălucitori, cu nările tremurânde... Se auzea Chemarea, iar de data asta era foarte aproape. Niciodată nu o auzise atât de clar. Semăna cu urletul lung al câinilor indigeni.

Și, în acest strigăt familiar, recunoscu Vocea pe care o mai auzise altădată, pe care o căuta de săptămâni, ba chiar de luni.

Repede, ca o umbră, traversă tabăra, unde animalele și oamenii dormeau, și se avântă în pădure. Dar pe măsură ce se apropia de ființă care îl chema, își încetini pasul și deveni prudent.

Dintr-odată, în mijlocul unui luminiș, văzu un lup de pădure cenușiu și slab. Stătea pe labele din spate și urla la lună.

Deși câinele nu făcu niciun zgomot, lupul încetă brusc. Buck înaintă, cu coada ridicată și urechile ciulite, gata să sară. Totuși, întreaga sa atitudine arăta deopotrivă amenințare și dorință de împrietenire. Lupul, fără să înțeleagă semnele de simpatie, o luă la fugă.

Buck îl urmă cu sărituri mari, simțind o dorință nebună de a-l ajunge. Mult timp alergară aşa, aproape unul lângă altul. În cele din urmă, lupul o apucă pe albia secată a râului, unde erau o multime de crengi și trunchiuri de copaci doborâți. Atunci lupul, simțindu-se încolțit, se întoarse făcând o mișcare proprie câinilor indigeni când stau la pândă; dezvelindu-și colții, îi clămpăni zgomotos, apoi așteptă.

Dar Buck, în loc să-l atace, se întoarse spre el cu un soi de mărâit prietenesc, dădu din coadă și-și dezveli dinții într-un rânjet. Lupul nu băgă de seamă. Capul de-abia îi ajungea la umărul câinelui și-i era teamă. Se întoarse dintr-o zvâcnire și-și continuă cursa.

Goana începu din nou. Încă o dată, lupul fu cât pe ce să fie prins, dar scăpă și își continuă fuga. Animalul era într-o stare proastă, altfel Buck n-ar fi reușit să se țină după el; dar aşa, fugiră aproape umăr la umăr, apoi lupul se opri din nou, își arătă colții și-și reluă goana.

În cele din urmă, văzând că Buck nu voia să-i facă rău, lupul se opri și-l lăsa pe câine să-i adulmece botul. Erau prieteni acum și începură să se

joace, în modul acela nervos și timid totodată, cum numai animalele sălbaticice știu să facă, un mod ce le trădează ferocitatea.

Câteva minute mai târziu, lupul o luă din loc, mergând liniștit, dar cu un scop precis. Îl făcu pe Buck să înțeleagă că trebuie să-l însوțească și, unul lângă celălalt, începură să alerge în umbra nopții. Urmără albia râului până la izvoarele secate. Luând-o pe versantul opus al cascadei, ajunseră la vaste câmpii și păduri întinse traversate de numeroase râuri. Alergară ore întregi până când soarele se ivi la orizont.

Buck era extrem de fericit: simțea că răspunde Chemării; în timp ce alerga alături de fratele său sălbatic, o grămadă de amintiri străvechi îi revineau în minte, legate de acest tărâm virgin și de aceste ceruri imense.

Dar, când cei doi se opriră să bea apă dintr-un râu limpede, undă rece risipi această stare de beatitudine. Buck își aduse brusc aminte de John Thornton și inima i se strânse. Se așeză.

Lupul își continuă drumul, apoi se întoarse lângă Buck, îl împinse cu botul, îl încurajă să-l însوțească.

Dar Buck se întoarse din drum, fără grabă și, timp de un ceas, fratele său sălbatic îl însоțи, gemând încet. Apoi se așeză la rândul său și, cu botul spre cer, scoase un urlet prelung. În timp ce câinele își continuă drumul, acest plâns răsună lugubru în liniștea deplină. În cele din urmă nu se mai auzi...

(Jack London, *Chemarea străbunilor*, traducere din limba engleză de Lavinia Oncică)

► A. Să înțelegem textul!

Răspunde în enunțuri la următoarele întrebări legate de textul citat:

a. Cu cine se întâlnește Buck?

.....

b. Cât timp aleargă cele două animale?

.....

c. Când/în ce moment al zilei se petrece întâmplarea relatată?

.....

d. Care dintre cele două animale este sălbatic și care este domesticit?

.....

e. Ce îi spulberă lui Buck starea de beatitudine?

.....

► B. Să explorăm textul!

a. Precizează care dintre momentele subiectului (etapele acțiunii) este marcat prin secvență: „Într-o noapte, se trezi dintr-odată.”

b. Transcrie o secvență care conține două trăsături fizice ale lui Buck.

.....
.....
.....

c. Precizează modurile de expunere din textul dat.

.....
.....
.....

e. Explică, în 50 – 60 de cuvinte, valorificând semnificațiile fragmentului dat, titlul textului din care este selectat.

.....
.....
.....
.....
.....

f. Sintetizează, într-un sigur enunț, o posibilă semnificație care se poate desprinde din imaginea asociată textului.

.....
.....
.....

► C. Vocabular, variație stilistică, forme corecte

a. Notează, din textul dat, zece cuvinte din câmpul lexical al *mediului înconjurător*.

.....
.....
.....
.....
.....

b. Alcătuiește enunțuri în care cuvintele subliniate în următoarea propoziție să fie folosite cu sens figurat: *Urmără albia râului până la izvoarele secate.*

.....
.....
.....

c. Scrie sinonime pentru sensul din text al cuvintelor subliniate:

Repede, ca o umbră, traversă tabăra, unde animalele și oamenii dormeau, și se avântă în pădure.

d. Alcătuiește câte un enunț în care cuvântul subliniat în fiecare secvență să aibă alt sens:
Dar [...] unda rece risipi această stare de beatitudine; se întoarse spre el cu un soi de mărâit prietenesc.

► D. Ortografie, ortoepie, punctuație

a. Precizează rolul virgulelor în enunțul: *Lupul își continuă drumul, apoi se întoarse lângă Buck, îl împinse cu botul, îl încurajă să-l însoțească.*

b. Desparte în silabe următoarele cuvinte și subliniază silaba accentuată: *misterios, indigeni, amenințare, (își) continuă.*

c. Transcrie grupurile de sunete din secvența: *Urmără albia râului până la izvoarele secate.*

d. Precizează felul sunetelor din cuvântul *acest*.

e. Scrie un enunț în care cuvântul subliniat să fie diferit ortografiat decât în secvența: *recunoscu Vocea pe care o mai auzise altădată.*

► E. Gramatică

a. Precizează gradul de comparație al unui adjecтив din primul enunț al textului dat și alcătuiește propozitii în care același adjecティブ să fie la alte două grade de comparație, pe care le vei preciza.

b. Rescrie următorul enunț, trecând cele două verbe la timpul mai-mulț-ca-perfect: *Alergară ore întregi până când soarele se ivi la orizont.*

.....

c. Alcătuiește câte un enunț cu numeralele ordinale (masculin, feminin) corespunzătoare numeralului cardinal din enunțul: *Dar, când cei doi se opriră să bea apă dintr-un râu lîmpede, unda rece risipi această stare de beatitudine.*

.....

 d. Alcătuiește un enunț în care cuvântul subliniat să fie folosite ca substantiv: *Dar Buck se întoarse din drum, fără grabă și, timp de un ceas, fratele său sălbatic îl însoți, gemând încet.*

.....

e. Precizează funcția sintactică și valoarea morfologică pentru cuvintele subliniate în enunțul: *Semăna cu urletul lung al câinilor indigeni.*

.....

f. Scrie un enunț în care verbul *a ajunge* să fie la modul imperativ, numărul plural, formă afirmativă.

.....

► F. Să comparăm texte!

Citește cu atenție următorul fragment, compară-l cu textul dat mai sus și răspunde sarcinilor de lucru formulate.

Stăpânul îl apucă de fălcii cu ambele mâini și i le strânse puternic. Ruslan se smuci, însă mâinile îl țineau cu forță și curând simți o durere năprasnică în gingeile roase de zăpadă mâncată. Încercă să-și descloșeze fălcile, să împingă afară otrava cu limba, dar totul ieși mai rău, flacăra îi cuprinse limba și cerul gurii, îi pătrunse chiar și în urechi, cu un țuuit strident. Toată încăperea mohorâtă a bufetului, învăluită într-o pânză albăstruie de fum, și fața trandafirie a stăpânului se deformară și se scurseră în puhoale de lacrimi usturătoare. Ca să nu prelungească chinul, începu să înghită convulsiv, însă focul se întreți și mai avan în pântece, care și-așa era ars de greața foamei. Speriat de moarte, devenit brusc neajutorat, bolnav, nu se mai gândeau, smulgându-se, să muște aceste mâini, doar se dădea îndărăt din față lor, zgâriind cu ghearele podeaua, având un singur lucru în minte – ceea ce îi stăpânișe pe toți strămoșii lui, torturați de răni sau boli: să plece, să se târască undeva – într-un culcuș întunecat, sub o poartă, într-un hătiș de pădure, un stufăriș sau în iarbă deasă și acolo să sufere ori să se sfârșească, singur cu durerea lui.

(Gheorghe Vladimov, *Ruslan cel credincios*, traducere din limba rusă de Adriana Nicoară și Leonte Ivanov)

1. Menționează un element comun celor două texte, în ceea ce privește specificul/natura/tipul personajului principal.

.....

2. Precizează o temă care se regăsește în ambele texte date.

.....

3. Indică spațiul desfășurării acțiunii în fiecare dintre cele două texte date.

.....

4. Numește limba în care a fost scris fiecare dintre cele două texte date.

.....

5. Transcrie, din fiecare text, câte o secvență care conține gândurile personajului principal.

.....

II. Evaluarea competențelor

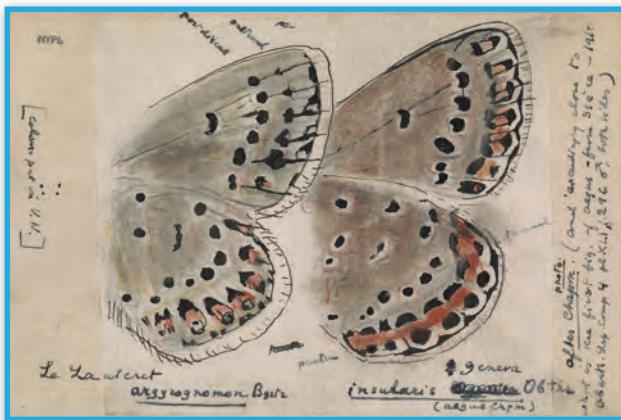
TEST 37

Modul A – Receptarea textului scris

100 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

A. Dincolo de parcuri erau câmpuri pe care sclipeau permanent superbe aripi de fluturi pe deasupra florilor strălucitoare – margarete, clopoței, spice și altele – care acum trec repede prin fața ochilor mei într-un fel de abur colorat, ca acele poiene luxuriante sortite să nu fie niciodată explorate, pe care le zărești de la geamul vagonului-restaurant al unui tren transcontinental. La capătul împărăției fermecate a ierbii se înălță, ca un zid, pădurea. Acolo hoinăream, examinând trunchiurile de copaci (partea vrăjită, tăcută a unui copac) în căutarea unor minusculi fluturi de noapte denumiți în Anglia *Pugs* – mici vietăți delicate care ziua se lipesc de suprafețele pestrițe cu care se amestecă aripile lor plate și abdomenele întoarse în sus. Acolo, pe fundul mării de verdeață străpunse de

Ilustrație științifică realizată de Vladimir Nabokov

mereu cu mostre halucinante ale unor caractere mici de litere: „... singurul specimen cunoscut până acum...”, „... unicul specimen de *Eupithecia petropolitana* a fost prins de un școlar rus...”, „... de un Tânăr colecționar rus”, „... de mine însumi în provincia St. Petersburg, districtul Țarsco Selo, în 1910... 1911... 1912... 1913...” [...]

La început – când aveam, să zicem, opt sau nouă ani – hoinăream rareori mai departe de câmpurile și pădurile dintre Vira și Batovo. Mai târziu, când aveam ca țintă un loc anume aflat la vreo nouă kilometri sau și mai departe, mă duceam acolo cu bicicleta, atașându-mi plasa pentru fluturi de cadru; dar nu erau multe poteci de pădure care să poată fi parcuse cu roțile; puteai desigur să mergi călare, dar, din cauza fioroșilor noștri tăunași rusești, nu puteai lăsa un cal priponit mai mult timp în pădure; murgul meu nărăvaș era să se cătăre îintr-o zi în copacul de care era legat, încercând să-i evite [...]. În orice caz, preferam în vânătorile mele de fluturi mersul pe jos oricarei alte forme de locomoție (bineînteles, cu excepția unui scaun zburător care să lunece agale pe deasupra covoarelor de plante și a stâncilor unui munte neexplorat sau să se rotească pe deasupra acoperișului înflorat al unei păduri pe ploaie).

(Vladimir Nabokov, *Vorbește, memorie*, traducere din limba engleză de Sanda Aronescu)

B. Știați că...

... Vladimir Nabokov (1899-1977) este unul dintre cei mai mari scriitori ai secolului al XX-lea?

... una dintre marile sale pasiuni a fost reprezentată de studiul fluturilor?

... în timpul copilăriei și al adolescenței petrecute în Rusia, Vladimir făcea adevărate expediții vânând fluturi, urmate de descrierea minuțioasă a speciilor?

... deși s-a consacrat ca romancier, Nabokov nu și-a abandonat niciodată pasiunea din copilărie, înregistrând, alături de soția sa, sute de specii de fluturi și făcând chiar descoperiri științifice?

razele soarelui, mă învârteam încet în jurul falnicelor trunchiuri. Nimic pe lume nu mi se părea mai placut decât să reușesc să adaug, printr-un noroc neașteptat, câteva specii remarcabile la lunga listă de *Pugs* deja întocmită de alții. Imaginația mea inflăcărătă, supunându-se evident și aproape grotesc dorinței mele (dar tot timpul punând la cale fantomatice complicituri de culise, plănuind cu sânge rece evenimentele cele mai îndepărtate în timp ale destinului meu), mă alimenta

Vladimir Nabokov și soția sa Vera în căutare de fluturi

Scrie răspunsul pentru cerințele de mai jos cu privire la textele date.

1. Notează două flori pe deasupra cărora zburau fluturii urmăriți de copilul Vladimir.

10 puncte

.....
.....

2. Copilul visa:

- a. să călătorească în vagonul-restaurant
al unui tren transcontinental.
b. să descopere specii noi de fluturi.

- c. să picteze fluturi.
d. să transforme fluturii în personaje literare.

10 puncte

Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect:

3. Vladimir preferă să meargă la vânătoare de fluturi:

- a. cu bicicleta.
b. pe jos.

- c. călare.
d. cu trenul.

10 puncte

Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect:

4. Explică, în 30 – 40 de cuvinte, legătura dintre specificul textului A și titlul acestuia.

10 puncte

.....
.....
.....

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

20 de puncte

Enunțul	Corect	Incorrect
a. Fluturii de noapte Pugs erau foarte mari.		
b. Vladimir Nabokov este unul dintre cei mai mari scriitori ai secolului al XX-lea.		
c. Ilustrația inserată în textul A este preluată dintr-un atlas științific.		
d. Țara natală a lui Vladimir Nabokov este Rusia.		
e. Vladimir Nabokov și-a cultivat pasiunea pentru fluturi alături de soția sa.		

6. Explică, în 50 – 60 de cuvinte, relația dintre cele două imagini și textele date. 10 puncte

.....
.....

7. Prezintă, în cel puțin 30 de cuvinte, o legătură care se poate stabili, la nivelul conținutului, între fragmentul din *Vorbește, memorie*, de Vladimir Nabokov și secvența intitulată *Știați că...?*.

10 puncte

8. Crezi că un hobby din copilărie poate influența preoccupările de la maturitate ale unui om? Justifică-ți răspunsul, într-un text de 50 – 60 de cuvinte, valorificând textele date și imaginile asociate acestora.

10 puncte

Notă: se acordă 10 puncte din oficiu. Timp de lucru: 50 de minute. Succes!

TEST 38

Modul B – Limbă și comunicare

100 de puncte

Citește textul de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor formulate.

Mirosul de tei și miroslul de pâine coaptă și miroslul de iarbă proaspăt cosită și miroslul zăpezii erau preferatele lui.

Stătea ore în sir singur în pridvor și privea funiile de ceapă întinse la uscat, picăturile de ploaie sclipind în pânza de la colțul streșinii, florile de ceai însirate pe bucata de pânză. Culorile cu care era pictat lemnul pridvorului îl făceau adeseori să închidă, încântat, ochii.

Uneori, din spatele gardului, auzea copiii strigând și râzând de-a lungul uliței, jucându-se împreună. Erau singurele momente în care nu înțelegea. Mama sa nu ceda rugăminților – prefera să lase lucrul și să stea în preajma lui, verificându-l, jucând doar ei doi prinșa sau țurca, ajutându-l să se cătăre în prunul cu crengi joase (doar până la prima creangă), culegând, umăr la umăr, perele de vară căzute în iarbă, vânând cosași sau ascultând legenda ciocănitoarei, povestile despre venirea primăverii și cele despre istoria Moldovei, mama sa protecțoare oprindu-l brusc din alergat, fără nicio explicație, băgându-l aproape cu forță în casă, schimbându-i hainele, lăsându-l în fața caietului cu coperți galbene, la desenat.

(Dan Coman, Enescu. Caiet de repetiții)

Scrie răspunsul pentru fiecare dintre cerințele de mai jos.

1. Încercuiește silaba accentuată din cuvintele „mirosul” și „rugăminților”. 10 puncte

m i r o s u l

r u g ă m i n ț i l o r

2. Fac parte din același câmp lexical toate cuvintele din seria:

- a. zăpadă, ploaie, primăvară, casă.
b. pridvor, pânză, streașină, lemn.

- c. tei, flori, prun, crengi.
d. prinșa, țurca, desenat, jucând. 10 puncte

Scrie litera corespunzătoare răspunsului corect:

3. Rescrie enunțul „Culorile cu care era pictat lemnul pridvorului îl făceau adeseori să închidă, încântat, ochii.”, înlocuind verbul „să închidă” cu un antonim și adverbul „încântat” cu un sinonim. 10 puncte

- 4.** Transcrie din fragmentul de mai jos un pronume personal și un numeral cardinal.

10 puncte

„Mama sa nu ceda rugăminților – preferă să lase lucrul și să stea în preajma lui, verificându-l, jucând doar ei doi prinșa sau țurca.”

.....

- 5.** Alcătuiește o propoziție în care substantivul „vioară” să fie centrul unui grup nominal în cadrul căruia să i se subordoneze un atribut adjectival și un atribut pronominal.

10 puncte

.....

- 6.** Scrie o propoziție interrogativă dezvoltată al cărei răspuns să fie reprezentat de o informație conținută de primul enunț al textului dat, pe care o vei transcrie.

10 puncte

.....

- 7.** Completează spațiile libere cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. **10 puncte**

Decizia mamei _____ (*iubitor*) de a-l proteja pe fiul _____ (pronume personal, persoana a III-a, feminin, singular, atribut) _____ (*a fi*, indicativ, perfect compus, forma negativă) mereu înțeleasă de acesta, însă i-o _____ (*a respecta*, indicativ, imperfect).

- 8.** Rescrie următorul enunț, alegând varianta corectă din perechile semnalate.

Perceperea *mirosurilor/miroaselor cele mai subtile/celor mai subtile* era unul din *aturile/atuurile* sufletului sensibil *al/a* viitorului muzician.

10 puncte

.....

- 9.** Redactează un text descriptiv, de 60 – 80 de cuvinte, în care să conturezi, pe baza textului dat, portretul copilului George Enescu (Jurjac), utilizând minimum două adjective din câmpul lexical al *însușirilor omenești*, pe care le vei sublinia.

10 puncte

.....

.....

.....

.....

.....

Notă: se acordă 10 puncte din oficiu. Timp de lucru: 30 de minute. Succes!

TEST 39

Modul C – Redactarea textului scris

100 de puncte

Imaginează-ți că ai petrecut o zi în natură, cu intenția de a fotografia fluturi și alte insecte. Redactează o notă de jurnal, de cel puțin 100 de cuvinte, care să cuprindă prezentarea unei emoții/a unui sentiment din timpul acestei zile, o secvență narativă și una explicativă. Data redactării jurnalului este 15 aprilie 2021.

Notă: se acordă 10 puncte din oficiu. Timp de lucru: 50 de minute. Succes!

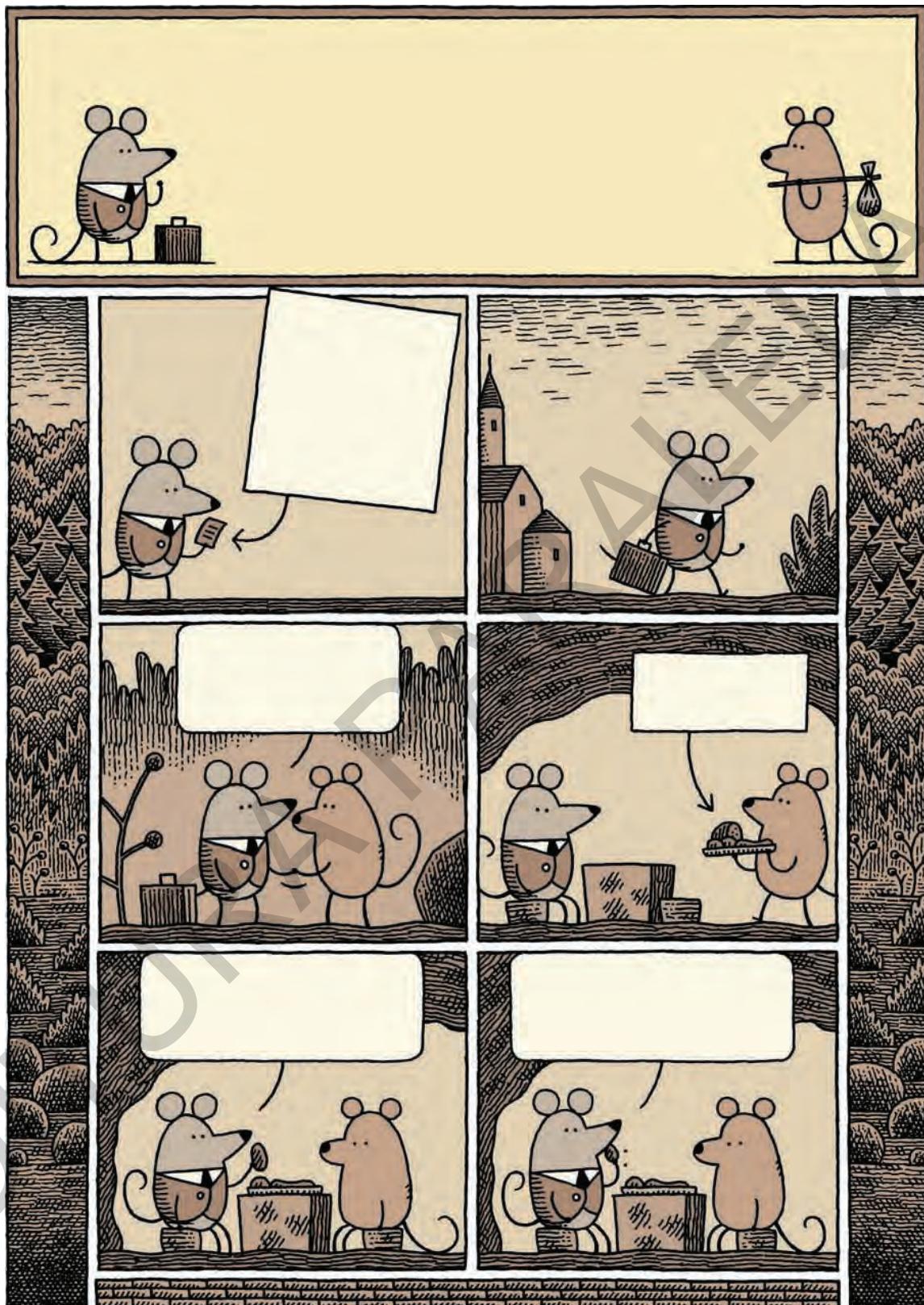
TEST 40**Modul D – Comunicarea orală****100 de puncte**

Secvențele de bandă desenată de pe pagina alăturată ilustrează un text intitulat *„Soarecele de la oraș și soarecele de la țară”*, care, din Antichitate până în prezent, a cunoscut diferite interpretări (o versiune modernă poți urmări la adresa https://www.youtube.com/watch?v=1JnzM_PChSs). Privește cu atenție imaginile și creează propria versiune a „poveștii”. Vei avea în vedere:

- completarea *bulelor de dialog* cu replici ale personajelor, în acord cu povestea sugerată de imagini;
- prezentarea orală a narăriunii create pe baza imaginilor;
- asumarea pe rând, sub formă de joc de rol, a vocii fiecărui personaj;
- sintetizarea mesajului întâmplării în prima *vinietă*, sub forma unui enunț imperativ.

Notă: se acordă 10 puncte din oficiu. Timp de pregătire a răspunsului: 10 minute. Succes!

Plan de răspuns

(Ilustrație de Tom Gauld, extrasă din volumul
Cele mai frumoase fabule în benzi desenate, Chris Duffy, Editura Paralela 45, 2017)

CUPRINS

Cuvânt-înainte	3
Programa școlară pentru clasa a V-a.....	5
Tema 1: Arată-ne cine ești!	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	8
II. Evaluarea competențelor	13
Test 1 – Receptarea textului scris	13
Test 2 – Limbă și comunicare	17
Test 3 – Redactarea textului scris	19
Test 4 – Comunicarea orală	21
Tema 2: Scamatorii	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	23
II. Evaluarea competențelor	29
Test 5 – Receptarea textului scris	29
Test 6 – Limbă și comunicare	32
Test 7 – Redactarea textului scris	35
Test 8 – Comunicarea orală.....	36
Tema 3: Tărâmurile imaginației	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	37
II. Evaluarea competențelor	42
Test 9 – Receptarea textului scris	42
Test 10 – Limbă și comunicare	45
Test 11 – Redactarea textului scris	47
Test 12 – Comunicarea orală	50
Tema 4: În familia mea	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	51
II. Evaluarea competențelor	55
Test 13 – Receptarea textului scris	55
Test 14 – Limbă și comunicare	58
Test 15 – Redactarea textului scris	60
Test 16 – Comunicarea orală	62
Tema 5: Descopăr lumea jucându-mă	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	63
II. Evaluarea competențelor	68
Test 17 – Receptarea textului scris	68
Test 18 – Limbă și comunicare	71
Test 19 – Redactarea textului scris	73
Test 20 – Comunicarea orală	75
Tema 6: Tu ești modelul meu!	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	76
II. Evaluarea competențelor	81
Test 21 – Receptarea textului scris	81
Test 22 – Limbă și comunicare	84
Test 23 – Redactarea textului scris	87
Test 24 – Comunicarea orală	89

Tema 7: Darul prieteniei	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	90
II. Evaluarea competențelor	95
Test 25 – Receptarea textului scris	95
Test 26 – Limbă și comunicare	98
Test 27 – Redactarea textului scris	100
Test 28 – Comunicarea orală	102
Tema 8: Mireasma sărbătorii	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	104
II. Evaluarea competențelor	109
Test 29 – Receptarea textului scris	109
Test 30 – Limbă și comunicare	112
Test 31 – Redactarea textului scris	115
Test 32 – Comunicarea orală	117
Tema 9: Drumuri către carte	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	119
II. Evaluarea competențelor	124
Test 33 – Receptarea textului scris	124
Test 34 – Limbă și comunicare	127
Test 35 – Redactarea textului scris	129
Test 36 – Comunicarea orală	131
Tema 10: Tu cum vezi natura?	
I. Exerciții de sistematizare și consolidare	132
II. Evaluarea competențelor	137
Test 37 – Receptarea textului scris	137
Test 38 – Limbă și comunicare	141
Test 39 – Redactarea textului scris	143
Test 40 – Comunicarea orală	144
SOLUȚII ȘI SUGESTII DE RĂSPUNS	147